

Vriendenkring van het Noordzee-aquarium Oostende

[Bestemming]

Driemaandelijks Tijdschrift - 4de trimester 1993 - nr 14 - afgiftekantoor Oostende X

In dit nummer: Najaarsreis Zeeland — Mosselen — Evaluatie
Zeesymfonie — Heilbot — Maanvis — Het Rijksstation voor
Zeevisserij — Franse Aquaria — Luchtvervuiling op zee — Ons
Gazetje.

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium is een vereniging die op de eerste plaats een ruggesteun wil zijn voor de degelijke werking van het Noordzee-Aquarium en dit in samenwerking met het Stadsbestuur en de diensten van het Aquarium zelf. De vereniging heeft geen bindingen met andere verenigingen noch met politieke partijen.

De vereniging heeft tot doel mede te werken aan de verdere uitbouw en inrichting van het Noordzee-Aquarium, aan het verrijken van de verzamelingen door het bekomen van schenkingen of giften in eigendom of bruikleen, door het aanschaffen ten behoeve van het Aquarium door middel van door de vereniging bijeen te brengen fondsen, van voorwerpen met artistieke, archeologische, historische, natuurhistorische of folkloristische waarde, alsook het aanbrengen van levend zeebiologisch materiaal voor de aquaria. De vereniging kan voordrachten, reizen, toeristische manifestaties en tentoonstellingen inrichten, allerlei drukwerken uitgeven en in het algemeen alles doen wat van aard is om de publieke belangstelling voor het Noordzee-Aquarium te stimuleren.

De leden ontvangen het driemaandelijks contactblad en genieten een korting van 50% op het toegangsgeld tot het Aquarium.

Deze korting wordt toegestaan door het Stadsbestuur Oostende en dit op vertoon van de lidkaart Vriendenkring Noordzee-Aquarium.

U kan lid worden door overschrijving van een jaarlidgeld van 200 fr. op rekening 280-0706209-86 van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende. Een extrabijdrage van steunende leden is van harte welkom.

Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan. Het Noordzee-Aquarium is gans het jaar geopend op alle week-ends en dagelijks van 1 april tot 30 september.

Openingsuren: van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur.

Op aanvraag voor groepen en scholen zijn er rondleidingen met gids en vertoon van informatiefilm op elke dag van het jaar.

Aanvraag daartoe dient gericht aan havenkapitein R. Ghys, Sluis Demey te 8400 Oostende tel. 059/32 16 69

Voor alle informatie Noordzee-Aquarium Visserskaai Oostende tel 059/50 08 76

Uw lidmaatschap is de daadwerkelijke steun voor de vereniging.
Wij danken u ervoor.

Najaarsreis Zeeland

Zaterdag 23 oktober 1993

Opstapplaatsen:

7u20 Gerechtshof Canadaplein Oostende

7u25 Parking J. Bauwensschool

7u30 Opex Oostende Café Tivoli

8u Tramstation Heist aan Zee

Reisweg:

Oostende-Knokke-Sluis-Schoondijke-IJzendijke

9u30 de veerboot van Perkpolder naar Kruintingen-Yerseke-Goes-Zierikzee-Scharendijke Aquadome- over de Oosterscheldedam naar Middelburg- veerboot Vlissingen naar Breskens-Oostburg-Sluis-Knokke -Oostende.

Programma:

Te Yerseke

Ontvangst in het dorps huis De Zacte

Koffie met Zeeuwse bolus

Filmvoorstelling over schelp-en schaaldieren

Bezoek aan een mossel-en oesterbedrijf, 's middags Yerseekse mosselmaaltijd. In groenten gekookte mosselen à volonté met frietjes en sausjes. (Wie geen mosselen eet kan steak kiezen)

Te Zierikzee:

Vrij bezoek aan het stadje. Alle winkels open tot 17 uur.

Te Scharendijke :Gezamenlijk bezoek aan de Aquadome, het drijvende Noordzee-Aquarium. Gelegenheid tot vrij avondmaal in restaurant "Dolfijntje" uitgebreide keus en matige prijzen.

Prijs per persoon 1 000 fr (In die prijs is begrepen: busreis heen en terug, koffietafel, film, gidstoer, middagmaal en toegang Aquadome)

Voor wie niet wenst deel te nemen aan het middagmaal 600 fr.

Hoe inschrijven? Reserveer uw plaats telefonisch met bestuurslid Piet Lowyck tel. 059/321720

Betalen vooraf kontant in het Aquarium. Het Aquarium is open tijdens de weekends, of betalen door overschrijving op rek. 280-0706209-86 van Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende ten laatste tot 18 oktober 1993. Er wordt maar één bus ingelegd en wie mee wil schrijft dus vlug in. Vergeet niet U te voorzien van Nederlands geld.

Steunende Leden 1993

1	Goekint Julien	293	Maeyaert Tony
2	Puystiens Frans	306	Flitser Jan
6	Flitser-Ghevaert C.	315	Vandenbergh Robert
8	Vanhoock Arthur	330	Michiels Jean
9	Flitser Bart	331	Michiels Guy
13	Duynslaeger Cyriel	342	Smislaert Emiel
14	Fonteyne-Verburgh A.	343	Claeys Johan
32	De Gendt Carlos	344	Vansteene Valere
49	R. Barbaix-Spegelaere	355	Byt Ivo
58	Vandekerckhove Marc	443	Heirwegh Eddy
74	E.H.J. Cornellie	454	Callewaert-Seys Hilda
76	Belpaeme Blanche	458	Van Laer Paul
77	Ryckx - Willaert S.	504	Callebaut-Coeneve B.
84	Hoornaert Elise	507	Radio 't Visschertje
87	Vermote Marcel	526	Desmit Robert
90	V.Z.W. Centrum	534	Bolle J.P.
95	Rota Publicity	551	Bogaert Jacques
99	Van Coillie G.M.	552	Claeys Nelly
111	Derdeyn Fernand	563	Westerlinck Charles
152	Utterwulge Emiel	576	Praet Frans
162	Serie Eddy	578	Serie Frans
163	Lietard Edwin	587	St Martin Jules
164	Law James	590	Peelman-Gelders A.
175	Coelus Robert	591	Anseeuw Michel
180	Verbeke Frans	600	Verleene Frans
183	Strandhotel Oostende	602	Westerlinck René
185	Goethaels Rika	617	Kroothoep Leon
188	Demoere Henri	618	Demaria Lorenzo
189	Smislaert Josephine	620	Alleman Fernand
192	Thibault De Loddere	621	Laurwers Paul
212	De Groot Theofiel	622	Maes Viviane
219	J. Vlietinck - De Decker	626	Kiekens Willy
227	Flitser August	632	Meynskens Eddy
237	Vishandel Angèle	642	Heschburg Vic
247	Tourlousse Henri	653	Vandooren Willy
255	Versluys Willy	671	Schol Guillaume
262	Vanhove Louis	703	Anseeuw Roger
274	Berard-Mouque J.	704	Anseeuw André
288	Hennaert Norbert		

Zij hebben dit jaar naast hun lidgeld een extra-financiële bijdrage gegeven ten bate van onze vereniging, waarvoor we ze zeer hartelijk danken. Het is mede dank zij deze extra-steun dat de vereniging een grote activiteit zoals Zeesymfonie kan op het programma zetten.

De lijst kan en mag natuurlijk nog aangevuld worden.

Mosselen

Mosselen zijn tweekleppige weekdieren die vooral in kustwateren leven en kosmopolitisch voorkomen in wereldgebieden met gematigd klimaat. De Zweedse natuurkundige Linnaeus gaf er in 1758 de naam aan van *Mytilus edulis* wat zoveel betekent als eethare mossel.

Naar de vorm is de mossel gelijkkleppig maar sterk ongelijkzijdig. De top is geheel naar voren geschoven en de benedenrand is vrijwel recht met in het midden een kleine inkeping voor de byssusdraden. De oppervlaktestructuur van de schelp is glad met vele concentrische groeistrepen, soms zijn er enkele sterk geprononceerd. De schelpen zijn dun maar toch stevig. Naar de kleur zijn mossels sterk donkerblauw paarsachtig tot zwart en dikwijls met kleurbanden die vanaf de top stralen naar de rand. De binnenzijde is bij de top wit en wordt geleidelijk wit-blauw met parelmoerglans. Naar de randen tekent de mantellijn en het vorenste spierindruksel donkerblauw af. Een zeldzame keer worden in mossels ook parels gevonden, maar die zijn waardeloos. Sommige mossels zijn ook bruin getint met paarse stralen. Naar de grootte zijn volwassen mossels meestal niet groter dan 3,5 cm in de hoogte en 7 cm in de lengte. Exemplaren van 10 cm lengte komen voor maar eerder zelden. Zeer grote mossels krijgen nu de bijnaam van jumbo-mossels. Mossels hechten zich vast met behulp van byssusdraden (de baard van de mossel). Deze draden worden gevormd door een spinklier in het mossellichaam. Door de voet buiten de schelp te brengen kan de mossel zich enigzins verplaatsen.

Mosselen voeden zich met plantaardig plankton en eencellige organismen. Een groot volwassen exemplaar kan tot meer dan veertig liter water per etmaal filteren. Mossels zijn van gescheiden geslacht. De mannetjes vertonen een bleke mantel terwijl de wijfjes een meer oranjemantel hebben. De eieren en zaadcellen worden in het water losgelaten en daar gebeurt de bevruchting. Ieder volwassen mosselwijfje produceert jaarlijks meer dan vijf miljoen eicellen. Het zogenaamde mosselzaad doorloopt een larvaal stadium vooraleer als minieme mosseltjes naar de zeebodem te zinken en daar verder op te groeien tot volwassenheid.

In de mantelholte van een mossel kan men soms een erwtenkrabbe aantreffen dat commensaal leeft met de mossel. Meestal is er maar één individu. Het is een fabeltje dat mosselen die een erwtenkrabbe herbergen giftig zouden zijn en ook dat men van het eten van een erwtenkrabbe een dikke rode kop krijgt is een mythe van het volksgeloof.

Mosselcultuur in Nederland

De mosselman op het havenhoofd te Yerseke

Wanneer de zomer de kleine mosselzadjes, die door de moeder-mossels in de zogenaamde "melktijd" (tussen maart en juni) zijn uitgeworpen, zich in dichte banken op de zeebodem hebben vastgezet, varen de mosselkwekers met hun vaartuigen uit om hierop te gaan vissen. Zaadval heeft plaats in de Waddenzee en de Zeeuwse wateren. De centra van waaruit deze visserij plaats heeft zijn Yerseke, Zierikzee, Bruinisse en Tholen in Zeeland, Harlingen (Friesland en Den Oever (Noord-Holland). Op speciale plaatsen in deze wateren wordt het mosselzaad in dunne lagen uitgezaaid. Deze speciale watergebieden zijn in vakken ingedeeld (percelen). Het op de percelen uitgezaaide mosselzaad kan hier opgroeien tot zogenaamde "halfwas". Het gaat dan "spinnen" dat wil zeggen het vormt een samenhangend geheel over de zeebodem.

Na ongeveer anderhalf jaar wordt het zaad dat in die tijd is uitgegroeid tot halfwas-mosselen uitgezet op andere percelen, die rijk zijn aan plantaardig plankton. Daar hebben de halfwas-mosselen nog ongeveer een jaar nodig om consumptie-rijp te worden. Deze mosselpercelen liggen in de Waddenzee en de Oosterschelde. Omstreeks juli-augustus ieder jaar wordt het mosselseizoen geopend. De mosselvisserij vissen de mosselen dan weer op om ze vervolgens in Yerseke ter bemonstering en te koop aan te bieden via de mosselveiling. Bij het bemonsteren van de mosselen wordt er nauwkeurig gelet op de schelpgrootte en het vleesgewicht van de mossels. De mosselhandelaren kunnen op deze manier inschrijven op de partij die hun voorkeur geniet. Bij het weer opvissen van de nu volwassen mosselen echter hebben deze vaak veel zand en slijk binnen de schelp gekregen. Om dit kwijt te raken worden de mosselen naar beschutte plaatsen onder de kust bij Yerseke gevoerd, de zogenaamde verwaterplaatsen en aldaar opnieuw uitgelegd. Op deze verwaterplaatsen krijgen zij de gelegenheid tot rust te komen en zich van het zand, dat zij binnen hebben gekregen, te ontdoen. Het aantal geschikte verwaterplaatsen is niet groot. Het zeewater moet er zuiver zijn, bij hoogwater moet er ongeveer 3

Mosselzadvissersrij met e YE 16 'Johanna'

meter water staan, maar bij laag water moeten de mosselen droog vallen. De mossels worden er bij hoog water uitgestort en het dun over de bodem leggen geschiedt dan bij laag water. Dit is noodzakelijk om een absoluut zandvrij produkt te krijgen. Na één tot twee weken vist men de mosselen en gaan ze de wal op. Hoewel hun groei onder natuurlijke omstandigheden plaats heeft kan ook bij mosselen van een cultuurbedrijf worden gesproken, omdat de kweker steeds op de meest geschikte tijdstippen ingrijpt. Hij vist het mosselzaad opom het op percelen uit te zaaien. Tot halfwas opgegroeid wordt het wederom opgevist en naar een ander perceel overgebracht om daar de marktwaardige kwaliteit te bereiken. Dan wachten nog de verwaterplaats, het sorteren, wassen en de verzending. In het walbedrijf worden de mosselen gezuiverd; in mosselmolens worden de te kleine exemplaren en ledige schelpen verwijderd. Voort worden de mosselen gewassen en op de lopende band tenslotte worden zij van de laatste ongerechtigheden ontdaan. De verzending van verse mosselen geschiedt in balen. Een belangrijke hoeveelheid wordt door de inleggerijen verwerkt tot de bekende gemarineerde mosselen. Nederland is met zijn 90 tot 100 miljoen kg per jaar de grootste mosselproducent ter wereld. Van deze jaarlijkse Hollandse mosselberg gaat er circa 42 % naar België. Frankrijk neemt er 16% van, de inleggerijen 27% terwijl Nederland zelf er maar 14% van neemt. Dus de Belgen zijn de grootste mosseleeters.

V.V.V.-Zierikzee

Evaluatie Zeesymfonie

Op vrijdag 23 juli te 18u30 werd de tentoonstelling 'Zeesymfonie' officieel geopend door burgemeester J. Goekint in aanwezigheid van schepenen E. Vercruyse-Haghebaert, R. Makelberghe, P. Van Laer, Havenkapitein-Directeur R. Ghys, vertegenwoordigers van de deelnemende organisaties, bestuursleden en steunende leden van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium. De receptie had plaats in de grote lusterzaal van het Feest-en-Cultuurpaleis te Oostende. De stedelijke ceremoniemeester Cordy introduceerde voor de honderdtwintig genodigden de toespraken van de voorzitter VNAO en de Burgemeester. Na de openingsverklaring door de Burgemeester werd een heildronk aangeboden door het Stadsbestuur terwijl ook leden van de folkloristische dansgroep 'de Zeepaardjes' kwamen aanrukken met rijk gevulde schalen vishapjes, aangeboden door VNAO.

De tentoonstelling was dagelijks geopend van 10u tot 12u en van 14u tot 20u van 24 juli tot 4 augustus. Gezien in die periode nogal wat regenachtige dagen voorkwamen was het bezoek groter dan vorig jaar. Globaal genomen is de tweede tentoonstelling Zeesymfonie zoals de eerste een geslaagde manifestatie, die beantwoordt aan de doelstelling van onze vereininging nl. het zeegebeuren op een didactische manier dichterbij een ruim publiek te brengen.

Zeesymfonie kon verwezenlijkt worden door de bereidwillige medewerking van het Stadsbestuur, de deelname van vijftien zeegerichte organisaties en dank zij de gezamenlijke sponsering van onze steunende leden. In zijn toespraak herinnerde voorzitter R. Coelus eraan dat hier op de eigenste plaats maar toen nog de salons van het toenmalige prachtige stadhuis van Oostende op 6 juli 1906 door zijne koninklijke hoogheid Prins Albert van België, de latere koning Albert, de kwekelingschool ter visserij IBIS plechtig werd gesticht en deze instelling na 87 jaar er terug was om nu de Ibis-historiek voor te stellen. Onze gids-promotor Eddy Eneman mocht zijn nieuwste pennevruchten overhandigen aan Burgemeester J. Goekint namelijk het boekje 'Mijn eerste schelpengids'. Ondertussen is dit boekje praktisch uitverkocht en wordt een tweede editie overwogen.

Op de volgende bladzijden brengen we enige foto's van Frank Nolf over de tentoonstelling.

Stand van het Marien-Ecologisch Centrum

Stand van de Zeemacht en scheepsmodellen

Stand van het K.M.I.

Stand van het Rijksstation voor Zeevisserij

Stand van de Strandwerkgroep

Stand van het Koninklijk Werk IBIS

Gedeelte van de stand van Frank Nolf

Gedeelte van de stand van Fernand Boone

Samenvatting van de toespraak door Burgemeester J. Goekint

Met zeer veel genoegen heb ik de uitnodiging aanvaard om vandaag de tweede uitgave van *Zeesymfonie* officieel open te mogen verklaren. Niet alleen omdat ik het initiatief van de Vriendenkring om door middel van deze tentoonstelling de diverse aspecten van het zeeleven te leren kennen aan zowel de Oostendenaars en de vele toeristen erg op prijs stel, maar ook in het bijzonder omdat deze expositie mijn persoonlijke verwachtingen sterk overtreft. Voor een tweede uitgave en met de beperkte middelen die de vereniging ter beschikking staan durf ik stellen dat dit een voorbeeld is van efficiënt organisatorisch opzetten. Bijzonder verheugend is dan ook het grote aantal zowel officiële en semi-officiële instanties, werkgroepen en verenigingen en ook individuen die hun deelname en medewerking aan deze tentoonstelling hebben toegezegd en ik dank hen er voor zeer hartelijk en oprecht. Hun inzendingen hebben het immers mogelijk gemaakt om aan een ruim publiek in een brede waaier te tonen wat er in en rond de zeeën maar in het bijzonder onze Noordzee leeft, werkt en gebeurt. Om het bestand van het Noordzee-Aquarium op peil te houden is de geregelde aanvoer van nieuwe levende vissen noodzakelijk en dit is slechts mogelijk dank zij de medewerking van heel wat reders, schippers en andere belangstellenden uit visserijmiddens, die ons van in de beginne belangloos hebben gesteund en zulks nog steeds doen. Ik hou eraan hen daarvoor zeer hartelijk te danken, want zonder hun inzet is het onmogelijk zo'n levend museum in stand te houden. Dank zij hun inzet zijn we er in geslaagd gedurende reeds meer dan vijftien jaar het Aquarium constant open te houden. Ik wil ook nog een woord van dank richten aan de Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium die in juli 1990 werd opgericht en in de kortst mogelijke tijd onzeggelijk vele diensten heeft bewezen bij het beheer en de verdere uitbouw van het Aquarium. De Vriendenkring is een niet meer weg te denken schakel tussen ons Bestuur en de vele belangloze helpers en medewerkers die het Aquarium genegen zijn.

Ik weet echter, Beste Vrienden, dat U nog iets anders onverwacht van mij. Ik weet dat U verwacht dat ik iets zal vertellen over de zo noodzakelijk vernieuwing van het Aquarium. Ik zal concreet zijn en geen blauwe bloempjes verkopen. Om het Aquarium te vernieuwen zoals het hoort en zoals Oostende het verdient hebben we een bedrag nodig dat in de tientallen miljoenen loopt. We hebben op dit moment dit geld niet. We hebben echter beslist, gezien de grote interesse (50 000 bezoekers per jaar is niet niks) en de povere omstandigheden van presentatie op dit moment, het verdient dat door de Stad geïnvesteerd wordt in het Aquarium.

Ik wil dan ook op de ontwerpbegroting van volgend jaar en het jaar daarop zal ik dat opnieuw doen, een bedrag voorop stellen waardoor de aanvang van de vernieuwing van het Aquarium kan gebeuren.

Ik zal maken dat we daar een aanvang mee nemen en met de medewerking van mijn collega's moet het mogelijk zijn tegen volgend seizoen om en rond deze tijd met de nieuwe buitenmantel van het gebouw klaar te zijn. We zullen er moeten rekening mee houden dat we gedurende één of een paar jaar een binneninrichting zullen hebben die een noodoplossing zal zijn. Ik ben ervan overtuigd dat U allen samen met mij reeds heel gelukkig zouden zijn indien wij inderdaad de infrastructuur kunnen creëren binnen dewelke dat wij de inrichting kunnen maken die een zeeaquarium de Koningin der Badsteden waardig is. Ik zal eveneens een poging doen om gelden van externen daarvoor te kunnen bekomen en ik kan me daarvoor niet sterk maken. Het kan net zo goed zijn dat ik volgend jaar zeg dat ik op een 'bec de gaz' gelopen ben. Maar ik ben overtuigd dat wij in deze stad toch een aantal ondernemende mensen hebben die dit Aquarium een warm hart toedragen en dat het moet mogelijk zijn een vorm van permanente sponsering te kunnen opzetten. Dit is geen belofte maar een vaststelling van wat we beslist hebben, dit is een timing die grosso modo zal zijn zoals ik ze voorop stel en dit is voor U een stimulans om te maken dat de inzet van U die we sodert zovele jaren ervaren naar de toekomst verder zal gaan.

De Maanvis

Het Noordzee-Aquarium beschikt sedert 14 april 1993 over een opgezette maanvis (*Mola mola*) van 11 kg, die geschonken werd door de heer W. Van Gheluwe. Dit prachtexemplaar fungeerde op de tentoonstelling Zeesymfonie als blikvanger bij de boekenstand van Bioserv.

De maanvis of klompvis is een vissoort die voorkomt in alle tropische en gematigde zeeën van de gehele wereld. Men ziet deze dieren meestal vlak onder de oppervlakte in open water zwemmen.

Men neemt aan dat het hier om oude of stervende exemplaren gaat. Gezonde vissen leven waarschijnlijk in de middelste waterlagen. Ze voeden zich met allerlei kleine zeedieren, gezien de kleine muil en ook met algen en wieren. Over hun voortplanting is heel weinig gekend. Ze paaien o.a. in de Saragasso Zee en het aantal eieren is buitengewoon groot tot zelfs 300 miljoen per legsel. Het allergrootste exemplaar dat werd waargenomen woog 1400 kg en was 3 meter in lengte.

Ons exemplaar werd in de jaren tachtig aangekocht door de heer Van Gheluwe in de vismijn van Oostende. Het ware natuurlijk interessant te weten waar en door welk schip die maanvis gevangen werd.

De maanvis als blikvanger op de tentoonstelling Zeesymfonie

In Oostende zeggen ze 'elebut'

Heilbot wordt niet zoveel gevangen in de grijsgroene zuidelijke Noordzee; zeker niet langshoer onze kust. Wel brengen onze grotere vissersschepen 'heilbot' mee van de verre IJslandse reizen, waar ze wel regelmatig te vangen zijn in exemplaren van 15 tot 50 kg.

Toch is het mogelijk alhoewel zeer zelden dat zo'n mooi dure vissoort te vangen is op onze kust; ik heb het meegemaakt.

Zo'n 15 tal jaar geleden op een vroege septemberavond gingen wij verder vissen dan gewoonlijk, aan de 'Goote Bank', een tien tal mijlen noordoost van de haven. We voeren een vijftal kwartier naar de kust-visplaats, daar visten wij met garnalkorren; volgens de bokkenvisserij.

Terwijl we aan de kor lagen kwam er een felle bries opzetten. De collega-vissers westelijker van ons lieten reeds langshoer de VHF doorweten dat de golvende 'zee' er snel bijkwam. Het was te verwachten dat we met deze gang van zaken, niet lang zouden vissen. Zeker wij niet die een heel eind op de 'oost' zaten, met de wind komende uit de 'west'.

Ik had helemaal geen gerust voorgevoel op een goede vangst, daar het water te helder was, tijdens het laatste klare uur van de dag. We 'wonden' de netten na een uurtje korren. Toen de roestbruine boelen boven water kwamen, zagen we al van aan boord dat de beide vuilwitte garnalnetten leeg waren. Wanneer we de kuilen opwonden werd ons vermoeden bevestigd: twee lege kuilen. Toch niet volledig leeg bleek later. Langs de ene kant zat er een spartelende 'poer' (horismakreeel) in de kuil, langs de andere kant een doordeweekse 'bot' en waarschijnlijk, ja, een 'heilbot'.

De 'poer' en de 'bot' werden terug het heldergroene zeewater ingekiept. De ons gelukkig makende 'heilbot' hoel nieuwsgierig gewogen; 10 kg wees de piepende weegschaal aan.

De boelen werden hierop binnengezet. De wind die steeds in kracht toenam verplichtte ons de terugweg naar huis aan te vatten. Een kleine vier uur na vertrek waren we terug binnen met onze 'vangst'.

Dit was in aantal vissen één van de poverste vangsten uit mijn vissersloopbaan, maar toch wel het duurste beestje dat werd gevangen.

's Anderendaags waarschuwde iemand de pers. De journalist zorgde voor een artikeltje in de krant, over de zeer uitzonderlijke vangst op de Belgische kust.

De tien kg wegende 'heilbot' bracht de som van 10.000 frank op, toch nog mooi meegenomen voor een zeetoertje 'weg en weer'.

Eddy Serie

Het Rijksstation voor Zeevisserij

Het onderzoeksstation dat gelegen is in de Ankerstraat te Oostende is belast met het biologisch en technisch onderzoek (kwantitatieve verbetering van de vangst en arbeidsrationalisatie aan boord van vissersvaartuigen) met studies over de kwaliteit (kwalitatieve verbetering van de vangst) en met onderzoek in de visverwerkende nijverheid (valorisatie van de produktie).

Voor de uitvoering van dit onderzoek wordt gedeeltelijk steun verleend door het Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in de Nijverheid en Landbouw en door het Ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu (Oceanografisch schip Belgica).

Het biologisch zeevisserijonderzoek behelst de studie van de commerciële vis- en schaaldierenpopulaties. De voornaamste doelstelling hierbij is het verwerven en het verdiepen van de kennis inzake het zeeproductieproces, alsmede de wisselwerking tussen de visstand en de visserij, en dit met het oog op een rationele en optimale uitbating van de stocks. Tevens worden de mogelijke gevolgen van de verontreiniging van de zee op het mariene milieu bestudeerd. Het technisch visserijonderzoek heeft betrekking op het vistuig en de visserijtechniek, de netmaterialen, het gedragingspatroon van de vis in relatie tot de visserijtechniek en -tactiek en het vissersvaartuig, een en ander met het oog op een meer doelmatige, selectieve, milieuvriendelijke en economische visserij.

Het technologisch onderzoek omvat de chemische, fysische en microbiologische studie van de kwaliteit van visserijprodukten, alsmede de studie van de behandeling vanaf de vangst tot bij de verbruiker en van de industriële verwerking (drogen, roken, zouten, inblikken, diepvriezen) van de aangevoerde grondstof. Het technologisch onderzoek heeft also tot doel de verbetering van de kwaliteit van de Belgische zeeprodukten en hun valorisatie.

Het Rijksstation werkt mee aan de wetenschappelijke onderzoeksprogramma's van verschillende internationale en nationale organisaties. Stagiairs uit ontwikkelingslanden volgen regelmatig kursussen en praktische oefeningen in het Station.

Ter beschikking van belangstellenden zijn de publikaties: Mededelingen van het Rijksstation voor Zeevisserij. Ook in binnenlandse en buitenlandse wetenschappelijke tijdschriften verschijnen regelmatige bijdragen van vorsers van het Rijksstation voor Zeevisserij.

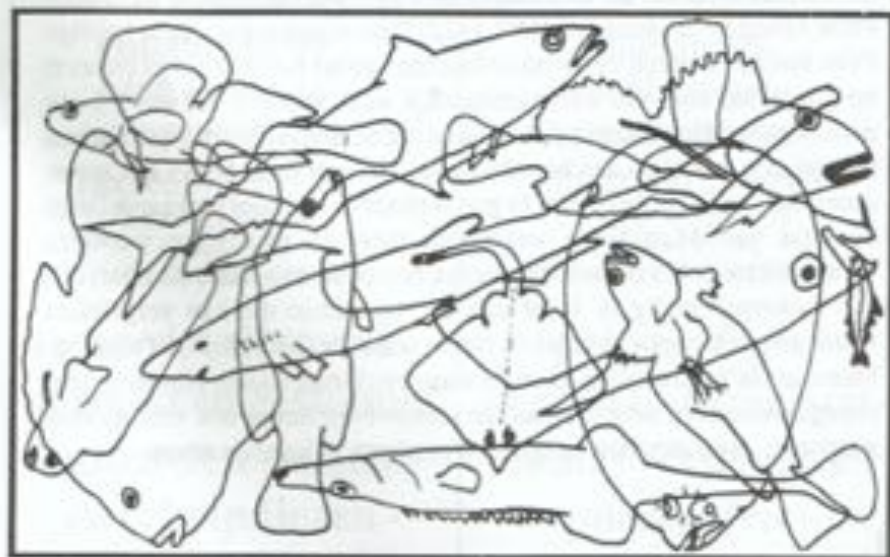
Aanbreng van zeebiologisch materiaal

Periode van 6 juni 1993 tot 10 september 1993

Datum	Schip/persoon	soort materiaal
12 juni	O.29	een dode zeetong met bijzondere tekening
16 juni	O.101	visvoer
17 juni	O.29	visvoer, heremietkreeften, 1 noordzeekrab 2 trossen zeekateieren
19 juni	J. Birkholz	2 wasrozen
30 juni	O.306	8 noorse kreeftjes, 2 heremietkreeften, 2 noordhorens, 3 wijde mantels
	O.100 O.481	visvoer
	O.468 O.575	visvoer
3 juli	Z.92	1 rog, 1 gul, 40 dodemansduimen, 5 eetbare zeeappels
14 juli	C. De Gendt	3 zeeappels, 2 krabben, 2 heremietkreeften, 2 zeesterren, 6 zeetongen, 4 zeenaalden
21 juli	Z.92	1 augustinuskrab, 12 zeedahlia's
23 juli	O.191 O.62	visvoer
24 juli	H. Boulangier	1 zwarte grondel, 2 schollen
1 aug.	O.211	1 pijlstaartrog, 7 krabbetjes
3 aug.	O.211	1 goudbrasem, gamalen en krabben
7 aug.	O.575	1 grijze trekkervis
	O.152	1 noordzeekrab
15 aug.	H. Boulangier	3 steenbolken, 1 zeedonderpad, 1 vlaswijting
17 aug.	O190 O152	visvoer
18 aug.	O190	visvoer
30 aug.	Z.403	1 grijze trekkervis,
	Eria Zeebrugge	1 tarbot 1 griet
31 aug.	Z.92	4 zeewolven, 4 eetbare zeeappels, 1 gev'ekte griet
1 sept.	O.152	visvoer
	O.62	smelten als visvoer
	O.470	1 puitaal
2 sept.	O.152	visvoer

	O.100		5 zeenaalden, 2 rogjes, 1 tarbot, 3 pitvissen 1 kleine pieterman, 1 hamasmannetje
4 sept.	Café Rubens		5 zee kreeften
5 sept.	T. Knors		2 zeedonderpaden 10 zeebaarzen 5 slijmvis- sen
7 sept.	O.152	O.190	visvoer
	O.101	O.100	visvoer
10 sept.	O.29		2 rode ponen, 1 tarbot, 1 zeenaald 3 hamasmannetjes, 4 pitvissen, heremietkreeften 1 tong-schar

Wij danken hierbij van ganser harte alle reders, schippers, bemanningen en particulieren die onbaatzuchtig en met veel genegenheid het Noordzee-Aquarium bevoorraden

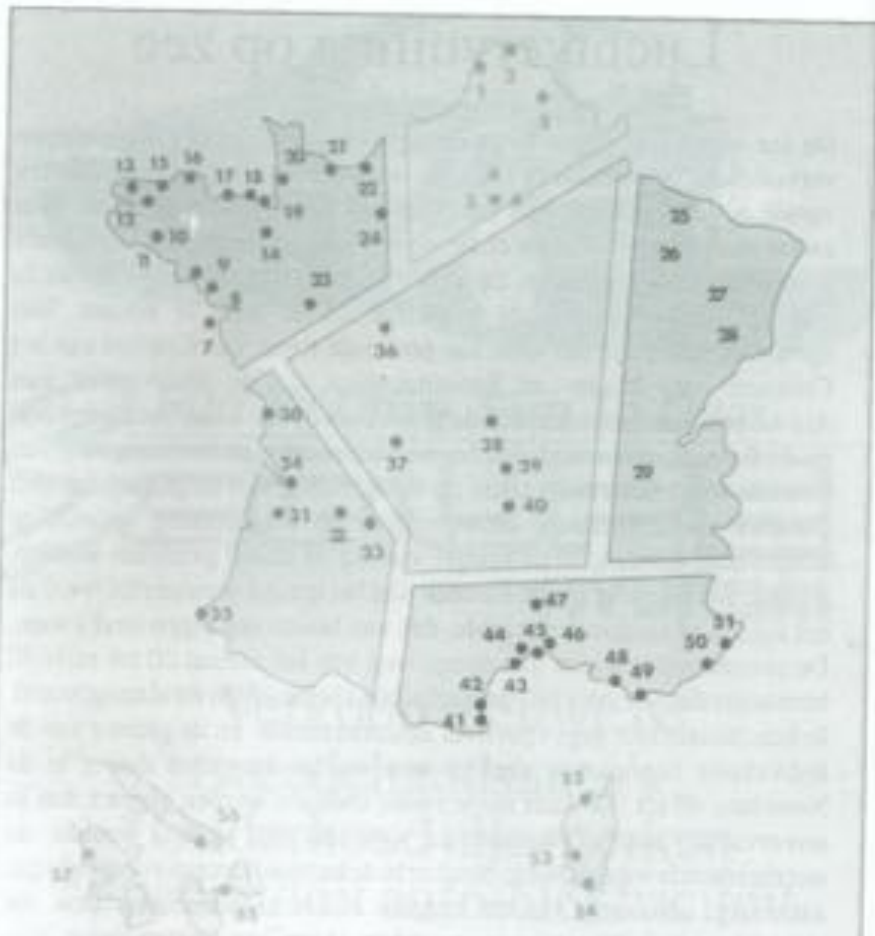

Hoeveel vissen kunt u op deze tekening vinden? En welke zijn het?

Franse aquaria

Frankrijk met de overzeese gebieden telt niet minder dan 57 publieke aquariums verspreid over gans het land maar meestal te situeren langs de kusten. Het leeuwenaandeel daarvan is te vinden in Bretagne nl.18. Het dichtst bij ons is het Aquarium van Duinkerke op de Avenue du Casino, dat wel een klein Aquarium is en vissen herbergt van de Atlantiek en Tropische zeeën. Het prestigieuze Centre de la Mer Nausicaa te Boulogne presteert ongeveer 4000 zeedieren in een totale waterinhoud van 1 400 000 liter en is nog maar nieuw sedert 1991. Daarmee is Nausicaa het grootste aquarium van Frankrijk. De laatst geborene van de nieuwe aquariuminstellingen vinden we in Le Croisic. Het Ocenarium van Le Croisic beschikt over de nieuwste snuffjes inzake aquariumtechniek. Daar kan je wandelen onder een watertunnel van elf meter lang en heeft men er op prachtige wijze de wilde rotskust van Bretagne nagebootst in een bassin van 580 000 liters zee water, adembenemend en voor een aquariaan de grootste sensatie. Monaco heeft één van de oudste aquariuminstellingen die verbonden is aan het Oceanografisch Instituut dat gesticht werd door Prins Albert I van Monaco. (1889-1922) Deze voorganger van de huidige Prins Rainier was een verwoed liefhebber van het mariene leven en heeft op dat gebied ook veel wetenschappelijk werk verricht. En wie wil een onderwaterkijkje nemen in de tropische zee moet naar Martinique om een tochtje mee te maken aan boord van de "Glass bottom boat". Dit is een catamaran waarvan de bodem in glas is en terwijl de boot langzaam langs de kust van Martinique vaart kan men de kleurrijke wondere onderwaterwereld van de tropische zee bewonderen zonder dat daarvoor een duikerpak nodig is. Maar met de Aquascope die kan vergeleken worden met de boot van kapitein Nemo wordt het natuurlijk het toppunt. Men is er als 't ware helemaal onder water en chirurgvissen, vliedervissen, papegaaivissen en zeeschildpadden komen even langs, ook vele soorten gorgonen, zeeanemonen en sponsen passeren in levende revue.

PAYS ET VILLES

- 1 Bastia
- 2 Ajaccio
- 3 Corte
- 4 Porto
- 5 Uccle
- 6 Pulo

NORD-OUEST

- 7 Nuvion
- 8 La Canna
- 9 Tavera
- 10 Corti
- 11 Corti
- 12 Corti

ALPES ET EST

- 13 Bastia
- 14 Corti
- 15 Bastia
- 16 Bastia
- 17 Bastia
- 18 Bastia
- 19 Bastia
- 20 Bastia
- 21 Bastia
- 22 Bastia
- 23 Bastia
- 24 Bastia
- 25 Bastia
- 26 Bastia
- 27 Bastia
- 28 Bastia
- 29 Bastia
- 30 Bastia
- 31 Bastia
- 32 Bastia
- 33 Bastia
- 34 Bastia
- 35 Bastia
- 36 Bastia
- 37 Bastia
- 38 Bastia
- 39 Bastia
- 40 Bastia
- 41 Bastia
- 42 Bastia
- 43 Bastia
- 44 Bastia
- 45 Bastia
- 46 Bastia
- 47 Bastia
- 48 Bastia
- 49 Bastia
- 50 Bastia

SUD-OUEST

- 31 Bastia
- 32 Bastia
- 33 Bastia
- 34 Bastia
- 35 Bastia
- 36 Bastia
- 37 Bastia
- 38 Bastia
- 39 Bastia
- 40 Bastia
- 41 Bastia
- 42 Bastia
- 43 Bastia
- 44 Bastia
- 45 Bastia
- 46 Bastia
- 47 Bastia
- 48 Bastia
- 49 Bastia
- 50 Bastia

MÉDITERRANÉE

- 41 Bastia
- 42 Bastia
- 43 Bastia
- 44 Bastia
- 45 Bastia
- 46 Bastia
- 47 Bastia
- 48 Bastia
- 49 Bastia
- 50 Bastia

CORSE

- 51 Bastia
- 52 Bastia
- 53 Bastia
- 54 Bastia
- 55 Bastia
- 56 Bastia
- 57 Bastia
- 58 Bastia
- 59 Bastia
- 60 Bastia

OUTRES-MER

- 61 Bastia
- 62 Bastia
- 63 Bastia
- 64 Bastia
- 65 Bastia

Luchtvervuiling op zee

De zee wordt niet alleen langs de rivieren door lozingen van schepen vervuild. Er is ook een belangrijke aanvoer van vervuilende stoffen vanuit de lucht. Verrassend is echter wel dat er vanuit de lucht meer zware metalen als cadmium en koper in zee terechtkomen dan langs alle rivieren en lozingen samen. Zo blijkt niet minder dan 55 procent van de cadmium-vervuiling van de Noordzee uit de lucht te komen. Een opvallend besluit uit het werk van professor René Van Grieken van het Centrum voor Micro- en Sporenanalyse van de Universiteit van Antwerpen. Een groot deel van de gegevens voor dit onderzoek werd ook op de Belgica verzameld. Uit het vorsingswerk van het team van Van Grieken bleek dat concentratie en verspreiding van de pollutanten met toxische zware metalen, afhangen van de windrichting waaruit ze aangevoerd worden, en de hoogte waarop de stalen genomen werden. Verontreiniging met zware metalen was het hoogst wanneer de wind uit het zuiden of zuidoosten waaide, dus van boven ons eigen land kwam. De concentraties waren dan naargelang van het metaal 20 tot zelfs 70 keer hoger dan wanneer zuivere zeelucht uit het noorden werd aangevoerd. In combinatie met gegevens over de concentratie en de grootte van de individuele vervuilende deeltjes kon worden berekend dat er in de Noordzee 40 tot 200 keer meer zware metalen werden afgezet dan in onvervuilde zeeën. Wanneer de wind uit het westen waaide, de overheersende windrichting, bleek er in de luchtpolluenten vooral vliegias aanwezig, afkomstig van de Engelse elektriciteitscentrales. Ook die asdeeltjes zijn rijk aan zware metalen. 'Men kan stellen,' zegt Van Grieken, 'dat de Engelse centrales meer tot de vervuiling van de Noordzee met zware metalen als cadmium en koper bijdragen, dan alle rivieren van het vasteland samen. Van Grieken benadrukte wel dat het niet zeker is of deze vervuiling een beduidend negatief effect op het leven in de zee heeft. Daarvoor is er te weinig bekend van de mate waarin de pollutanten in de voedselketen terechtkomen. Een deel wordt zeker in het sediment vastgehouden. (Knack 22 06 '93)

Nieuwe leden sedert 1 juli 1993

- 701 Fort André Cardijnplein 3 bus
19 8400 Oostende
702 Cornillie Nancy Langestraat
80 bus 3 8400 Oostende
703 Anseeuw Roger A. Boudry-
straat 10 8670 Oostduinkerke
704 Anseeuw André PB 841 Kigali
Ruanda
705 Pinnet Willy Nijverheidstraat
121 9420 Erpe Mere
706 Van Impe Kristof Beekstraat
54 9420 Erpe Mere
707 Raes Stiefan Maalse steenweg
99 8310 Brugge
708 Willems Luc Peterseliestraat
11 8000 Brugge
709 Vandurme Abroos Spaar-
zaamheidstraat 127 8400 Oosten-
de
710 Pickery Roger Pastoor Schat-
tenstraat 2 2610 Wilrijk
711 Vereerbrugghen Jan Karen-
veldstraat 62 1745 Opwijk
712 Vanhassel Christiaan Post-
straat 17 8400 Oostende
713 Dejaeger Patrick Dudzeels-
opperhof 11 8380 Dudzele
714 Willeart Johnny Leopoldlaan
8420 Wenduine-De Huan
715 Savels Luc Torenavalkstraat 5
8300 Knokke - Heist

NOORDZEE-AQUARIUM AQUADOME

Aquadome biedt u een unieke onderwaterpresentatie van flora en fauna van de Noordzee. De zeebodem op ooghoogte. Dat moeten u en uw kinderen gezien hebben!

Aquadome, aan de oostelijke kant van de Brouweridam bij Scharendijke

Openingsdagen dagelijks van:

Plezen tot eind oktober 10:00-18:00 uur

'ZETELBOETIEKJE'

onze specialiteit:
STIJLZETELS / STOFFEERDER

DORPSTRAAT 89 (bij bus) MARIKERKE/OOSTENDE

Open: woensdags tot zaterdag 10-14 uur

Ons Gazetje

Op 22 augustus overleed ons medelid Irma Westerlinck in de ouderdom van 85 jaar. Zij was in Oostende een zeer gekend figuur die jaren naeen op de planken stond in de Oostendse Revue. Zij was het die het eerst het visserslied 'Op de vismarkt ben ik geboren' op plaat bracht en voor het laatst dit lied zong in de zomer van 1990 op het pleintje van het Visserijmuseum te Oostduinkerke en dit voor een toeristisch publiek en Vrienden van het Visserijmuseum in aanwezigheid van burgemeester en schepenen van Koksyde-Oostduinkerke. Aan de familie, de Directie en het personeel van Home Les Etoiles te Oostende, en de Vismijnvrienden ons oprecht medeleven. Zo dikwijls ging Irma naar het Aquarium in de namiddag om er wat te zonnen op één van de rustbanken onder de luifel en daar een praatje te slaan.

Tijdens het weekend van 18 en 19 september werd in het Boudewijnpark te Brugge 'De Dag van de Aquariaan' georganiseerd door de West-Vlaamse Federatie van de Belgische Bond van Aquarium- en terrariumhouders. Onze Vriendenkring was er vertegenwoordigd en verzorgde er een promotie stand voor het Noordzee-Aquarium

Onze vriend Frans Verstraelen schonk een zestal grote plastieken kuipen met deksel. Die kuipen komen goed van pas om levende zeedieren te transporteren naar het Aquarium. Beste dank.

Ons medelid Vaerewyck André van St. Niklaas moest gehospitaliseerd worden wegens een breuk door een ongelukkige val thuis. Toen hij wat beter was heeft hij de moeite gedaan om de tentoonstelling Zeesymfonie te komen bezoeken en dit op krukken met de trein van ST. Niklaas naar Oostende. We waarderen dit ten zeerste André en hopen dat U weer volledig herstelt want sedertdien was een tweede hospitalisatie nodig.

Wie wel eens een passende prentbriefkaart wil versturen kan er mooie aanschaffen in het Noordzee-Aquarium. Er werd een reeks van negen kaarten uitgegeven door onze Vriendenkring en de kaarten zijn exclusief en nergens anders te verkrijgen.

Tijdens de Algemene Vergadering van de Kulturele Raad Oostende op donderdag 23 september 1993 werd door R. Coelus een uiteenzetting gegeven over het Noordzee-Aquarium. Kwestie dat de Oostendse verenigingen iets over het Aquarium weten, en ook hun leden aansporen om het eens te bezoeken.